

1+3. LEVENSVERRHAAL EN EIGEN SPIRITUALITEIT

I. Om mee te beginnen wil ik ingaan op je levensverhaal: hoe is je leven tot nu toe verlopen, kun je van je jeugd tot nu toe vertellen over jezelf, de belangrijke en mindere belangrijke momenten in je leven, zodat we een beetje weten wie jij bent?

R. Mijn moeder was echt atheïst, die was vierkant tegen alles wat met geloof te maken had. Ik mocht wel, en dat heeft ze ook wel tegen mij gezegd, uuh, op de lagere school kon je bijbelles krijgen, dat heb ik gedaan, daar wilde ik wel naar toen en, uuh, en zij had daarin zoiets van als jij later iets met geloof wil dan.... is dat aan jou en niet aan mij. Uuh, Nou jij die bijbelse les was alleen maar verschrikkelijk leuk want A ik hoefde niet te rekenen en B die mevrouw kon verschrikkelijk goed vertellen. En dat is al kind zo wie zo leuk. En later heb ik begrepen, mijn man is du redelijk streng Katholiek opgevoed, hij komt uit het zuiden, en als ik zie wat hij, van de weinige bijbelse verhalen die ik onthouden heb, dat ik daar nog meer van weet dan hij omdat het voor ons leuk was en voor hem.... vervelend en dan moet het, daarvan denk ik wel vaak terug van ja..., eigenlijk een hele goeie zet, die leuke bijbelles.

Uuuuuhm, nou ja getrouwd, ik heb wel altijd van huis uit meegekregen liefde voor de natuur, wel belangrijk, uuuuuhm, de kracht van bloemen de kracht van de natuur, uuhm, mijn oma was altijd al gek op bloemen en planten, nou ja dat neem je mee, dat heb ik weer door gegeven aan mijn dochter,

I. Ja

R. Bloemist is ze geworden, voor een korte tijd, uuuuuhm, ja getrouwd, 2 kinderen gekregen, ik moet zeggen, in de tijd dat wij trouwden, dat klinkt oubollig, maar goed, was het ook zaak dat je een uuh, hoe noem je dat, encyclopedie in huis had, met van A tot Z alle ziektes, kinderziektes en dat soort dingen, ik was toen al geïnteresseerd in homeopathie, omdat ja, mijn encyclopedie was dus echt een homeopathische bijbel die ik nog steeds gebruik, dat heeft me altijd heel erg geïnteresseerd. Nou 2 kinderen gekregen 1 met de keizersnee, 1 met een tangverlossing, uuh, laat geboren dus na 2 weken over tijd, uhh achteraf denk ik van ja die kinderen hadden dus helemaal geen zin om op de wereld te komen, dat is dus iets waar je later weer mee aan de slag gaat, uuhm....ja, voor de rest dus gewoon een rustig kabbelend leven gehad.

I. ja

R. Uuuuhm, een omkeer in mijn leven was..... dat ik heel erg ziek ben geworden, erge longontsteking gehad.....en.....ben toen in die hele mooie tunnel terecht gekomen.... waarvan men zegt dat is vast een bijna-dood ervaring geweest,

I.o.k.!

R. Ik herken daarin niet dingen die ik van andere mensen hoor, maar ik weet wel dat het toen ontzettend fijn en ontzettend rustig was, dat ik zoiets had van oh, laat mij maar lekker hier, entoen had ik longontsteking, mijn zoon kwam thuis, die zat op het

voortgezet onderwijs, die heeft mij.....terug geroepen....., die kwam uit school omdat er een les uitviel, van de tien keer ging hij aan de zwier, en nu ging hij naar huis, wat is toeval, he?

I.ja

R. En uuhh, die heeft mij toen ja geholpen, die heeft mij terug geroepen, zo van kom nou terug kom nou terug, en uuh heeft mij op een heel volwassen manier uuh, verschoond want ik was drijfnat en de dokter gebeld, nou echt dat ik dacht van huuuh?? Nou ja, dat is eigenlijk tot 2 keer toe gebeurd.

I.En uuh, jij was toen heel erg ziek, maar lag je dan op het randje van de dood?

R. Ja, uuh, dat is de vraag he, dat weet je natuurlijk niet, je hoort natuurlijk van mensen die zo'n ervaring hebben gehad, uuh, dat die andere familieleden hebben gezien en zo, maar dat heb ik niet ik was alleen maar in die lichte tunnel misschien was ik nog op weg, dat kan natuurlijk ook he, dat dat dat daar zal je natuurlijk nooit achter komen, maar het was héél fijn en héél vredig en héél rustig, en echt dat ik dacht van nou, laat me hier maar lekker.

I.o.k.

R. Ook toen hij mij dus uuh terug gehaald heeften weet ik dat ik daar nóg een keer ingezakt ben en dat hij mij wéér geroepen heeft, en het grappige is dat hij daar nu nog steeds niets van weten wil, dat ik dat zo ervaren heb, voor hem was dat niet zo op die manier, ennuuh, dat is ook wel een ommekeer geweest moet ik zeggen, dat je dat je, en, dat gaat nog niet eens bewust natuurlijk, maar wel een ommekeer vannuuh, goh eigenlijk moet ik hier nog blijven en uuuh, vlak daarnanee ik zeg het verkeerd, daarvoor...vlak daarvoor hadden wij een caravan gekocht, mijn man had een caravan gezien, en die wilde hij graag kopen, en ik ging mee en toen dacht ik jakkus wat een ding, en ik vond het helemaal niks, en ik ... wilde in die caravan stappen en het was ook net of ik weg geduwd werd.

I.ja

R.Ik wilde maar steeds naar buiten en als ik weer naar binnen ging, ja dat heb je wel eens dat je dan.....,ik werd weer naar buiten geduwd, maar mijn man was zo enthousiast over die caravan en eigenlijk ben ik helemaal niet zo materialistisch, ik heb zoiets als ik maar kan slapen dan maakt het mij net zo uit, maar nou ja als hij dat nou zo'n leuke caravan vindt, en toen stapte ik in die caravan en toen begon het ontzétend te waaien.....het was echt, ja niet gewoon, niet gewoon, en uuh.....toen zei ik van ja weet je het wel zeker, kunnen we niet verder kijken, het voelde niet leuk, maar het is ook niet iets waarvan je weet, wat kán ik daar verder mee.....

Interview wordt onderbroken want de zonwering moet naar beneden

R. Uiteindelijk werd die caravan gekocht en toen zouden we met Pasen gaan kamperen, en met Pasen kreeg ik die zware longontsteking.....toen was ik nog net in die caravan. Toen later hebben we nog 2-3 vakanties met die caravan gemaakt en er zijn niets dan nare dingen gebeurd. En die 2 dingen, die hebben mij aan het denken gezet, plus dat je

best wel open staat voor de dingen om je heen, dat er meer is dan.....dat heb ik altijd wel zo ervaren....

I.Ja. En in wat voor opzicht heeft dit jou dan aan het denken gezet?

R.Van, ik had naar mijn gevoel moeten luisteren, het was een waarschuwing. Uhm, ik denk in het jaar daarna toen.....ben ik 's nachts wakker geworden, en toen stond er iemand naast m'n bed....

I.o.k.

R. en achteraf kon ik niet meer zeggen, ik denk dat het een man was, ik was ook heel verbaasd...vannuuh,,,ik was niet angstig, maar er was ook geen herkenning, maar er stond iemand....en uuhh het grappige was ik heb het wel meteen tegen mijn man gezegd.....gelukkig, want anders had ik aan mezelf gaan twifelen achteraf, en in dezelfde periode, was er een vriendin van mij, wij zijn samen een beetje opgegaan, ook in dit soort dingen, en met de studie en de voetreflex en geneeskunde en zo, wij hebben een soort zielsverband of zo,..uuh wij kennen elkaar kennelijk van een ander leven, in ieder geval een soort zielsverwant, wij gingen altijd met elkaar op vakantie, dan stond haar tent daar en mijn tent daar, met onze gezinnen, dan zei ik bijvoorbeeld tegen haar van goh, wij willen vandaag een eind lopen, en dan zei ze tegen mij van goh ik zeg net tegen Hans, zullen we vandaag een eind lopen? Van dát soort dingen, en zij heeft óók iemand aan haar bed gehad, in dezelfde periode, dat is zo apart, heel apart, ja...En dat is dus echt een ommekeer geweest, dat je meer gaat uitkijken naar, naar, ja van goh wat is er allemaal, dan kom je ook mensen tegen die dingen doen....

I.Wat voor dingen bedoel je?

R.Dan ging je bijvoorbeeld naar Oibibio om daar in de rondte te kijken, en cursussen volgen, en uuuhm, ja muziek luisteren, New Age muziek en dat soort dingen kwamen dan allemaal op je pad.

I.Kun je spreken van een zoektocht?

R.Ik zie het niet eens als een zoektocht, het gebeurde gewoon, en ja weet je, dan ben je net een spons he, dan zuig je alles op en o dat is leuk, en edelstenen is leuk, oliën is leuk, en op een gegeven moment ging je nog een stapje verder daarin, wij hadden uuuh, orthomoleculaire voedingsleer, en die mevrouw die dat gaf die was zelf ook heel spiritueel, kon alles zien en dat soort dingen, en mijn vriendin die ging daar ook iets sneller in dan ik, mijn vriendin haar man ging daar in mee, mijn man ging echt in de.. in de contramine die vond het vreselijk, die vond het hekserij, dat is echt heel moeilijk voor hem natuurlijk ook, want hij ziet mij veranderen, ik moet ook zeggen, heel veel vrouwen die ik ontmoette waren allemaal gescheiden, en ik snap ook best waarom, omdat je natuurlijk toch een heel ander levensinzicht krijgt, je wil eruit, je wil dingen zien, je wil cursus zus, je ontmoet mensen en je bent dan met gelijk gestemden, en als je dan thuis komt dan is die gelijk gestemde meteen weg. Negen van de tien keer althans. Dus mijn vriendin ging iets sneller daarin en heeft daar ook andere dingen gedaan, maar wel dat je dus weer, inzichten krijgt, het mooie daarvan is dat je een soort klankbord hebt,

I.Je vriendin was jouw klankbord?

R.Ja, dus dat was heel bijzonder, nog steeds hoor, dat is nog steeds heel bijzonder.

I.Kun je een voorbeeld noemen van de inzichten die je kreeg?

R.Bijvoorbeeld, van inzicht kun je niet spreken, maar het gevoel dat uuhhh, reïncarnatie dat dat dat, ging voor mij meer spreken. Toen mijn oma stierf toen ik 12 jaar was, vanaf dat moment heb ik altijd het idee gehad dat ze bij me was, waar dat vandaan kwam dat weet ik niet, kindfantasie van kun je nog zien dit en dat weet je zo, maar daarna ben ik er wel van overtuigd dat er meer is, althans na het leven, dat er reïncarnatie is, dat je misschien wel meerdere levens geleefd hebt, en uuhm, dat zeker, en ook dat uuhm dat we als mensheid dus helemaal niet zo goed bezig zijn, dat we moeder natuur uitmelken, dat inzicht is ook veel meer gekomen, ja, dat er toch zeker uuhm, dat Moeder Natuur zo veel meer dingen geeft waar wij eigenlijk zo overheen walsen. Dat doe ik net zo goed hoor en nog, maar, maar, toch dat je vaker denkt, of voelt, het is meer een soort voelen, het moet op een andere manier, of daar moeten we niet over heen stappen,

I.De mens neemt?

R.Ja, nou, natuurlijk mag je van Moeder Natuur nemen, je mag uuhm.....nemen, maar als je nou ziet wat al die chemische rotzooi en gedoe....en ik denk inderdaad dat we ons daar zo langzamerhand wel bewust van worden. Alles moet kunnen....

I.O.k., Nou, je hebt al een heleboel verteld, ook over spirituele ervaringen, zo noem ik het maar even, daar kom ik straks nog op terug. Maar voor nu: zou jij kunnen aangeven wat de rode draad in jouw leven is, wat komt er elke keer weer terug? Je zegt, ik heb een kabbelend best wel rustig leven geleid, die longontsteking was dan als het ware een keerpunt heb je gezegd, maar wat is nou die rode draad in je leven? Kun je daar iets over zeggen?

R. ja dat vind ik erg moeilijk om te zeggen, als ik nu kijk, na die periode, dat was ook de tijd dat de kinderen naar het voortgezet onderwijs gingen, dat je dus wat meer tijd voor jezelf krijgt, uuhm, ben ik me meer gaan bezig gaan houden ja, met uuh, alternatieve geneeswijzen, is een groot woord geneeswijzen, maar toch, dus toen ben ik orthomoleculaire voedingsleer gaan doen, dus eigenlijk is toen de gezondheid wel meer een uuh rode draad geworden, met mensen omgaan, ja dan krijg je uuh, ook andere inzichten, in voeding, in hoe het lijf in elkaar steekt, dat zou je nu, nu is dat voor mij een rode draad, als je dus die alternatieve geneeskunde neemt, alles heeft dus een zijpad vanuit daar. Als ik naar mezelf kijk en iets doe, als ik naar een feestje ben geweest en ik heb bijvoorbeeld 2 of 3 glazen wijn gedronken, dan denk ik van nou, dat is niet goed voor het lijf. Of als één van de kinderen zegt dit of dat, pijn of, dan meteen de knop omdraaien en wil zeggen van, nou, dan zou je dit of dat moeten doen, ha ha ha ha ha, wat dus helemaal geen goed zaak is, en het grappige is dus dat de één er helemaal voor open staat en dat de ander er dus absoluut niets mee te maken wil hebben. Dus, ja, op een gegeven moment reageer je daar niet meer op,

I.Dan weet je het wel,

R.En in het begin als je bezig ben met je studie dan wil je iedereen goede raad geven en ook dát is over, dat leer je ook wel dat is natuurlijk ook een stukje enthousiasme. Maar die rode draad is toch wel, dat ik nu van daaruit meer opereer,

I. Je zegt dat dit toch wel gekomen is sinds de kinderen op het voortgezet onderwijs zaten, en na jouw keerpunt van die longontsteking, maar daarvoor zei je al dat je van jongs af aan een liefde voor de natuur had want dat had je moeder aan je door gegeven, dus het heeft zich pas op latere leeftijd ontwikkeld?

R. Dat denk ik ja, toen ik 20 was en trouwde, dat was toen nog want dan kreeg je tenminste een urgentiebewijs, uuhm, was ik altijd al met die homeopathie bezig, als ik iets over kruiden las, dat wel hoor, het sudderde wel,

I. Kan ik zeggen dat dit toch wel een terugkerend iets is geweest?

R. ja, dat wel,

I. Even iets heel anders, heb jij voordat je kinderen kreeg een opleiding gevolgd, of werkte je?

R. Nou ik was zoals zo veel meisjes in die leeftijd, helemaal gek van mode, en ik uuhm, heb dus een opleiding gedaan, althans ik was bezig met een opleiding, ja dat was toen net opgezet, je kon coupeuse worden, je kon meteen je middenstanddiploma halen, dat heette toen een apart staatsdiploma, en uuhm, uuh,, nou dat je zelf een boetiek kon openen dat was toen helemaal in en hip. En ik had veel fantasie ik kon goed naaien, dus nou die opleiding was ik mee bezig, ik was bijna klaar, en toen had ik iets heel moois gemaakt, ik had zelf stof gekocht en veel geld aan uitgegeven, en toen had ik het prachtig gemaakt en mooi, en uuh, toen moest ik het van de directrice uit elkaar halen want ik had het op de hand moeten doen, en ik had iets onzichtbaar op de machine gestikt, een heel aparte techniek ook, nou en toen uuuh, barstte de bom, toen moest ik bij de directrice komen, vannuuh, je moet eruit en dit was de opdracht niet, en ik zei goed ik wil het doen als jullie mij het geld vergoeden, ik had hard gewerkt om een mooie stof te kopen, nou dat deden ze dus niet, ja mijn moeder was ook eentje van uuuh, dus toen ben ik acuut met de studie gestopt, ja dat kan dan zo omslaan, wel het gedeelte afgemaakt voor het middenstandsdiploma, dat ik dat allemaal wel had. Toen dacht ik van nou, dan ga ik naar de Nijverheidsschool, dan kon je ook nog iets verder komen, en dat is er dus eigenlijk nooit van gekomen. Ik heb eerst een tijdje op kantoor gewerkt, dat vond ik helemaal niet leuk, boekhouding, niet leuk, en toen bij een confectiecentrum terecht gekomen, toen was ik showroomassistent, ik deed een stukje administratie, ook modeshows, ik was te klein, ik kon geen modeshows lopen, maar alles wat daar opdat atelier gemaakt werd, werd op mijn maat gemaakt, en als er dus klanten kwamen moest ik het aantrekken en showen, dat was de tijd van de Hotpants, het was dan niet erg dat ik wat kleiner was, dat kon wel zo achter de schermen. Dus als ik uit moest en ik had niets om aan te trekken dan ging ik tussen de middag naar die rekken, als die meiden aan het eten waren kon ik zo iets in elkaar rammelen, dat ging heel snel, dat was heel leuk. Maar na een tijd had ik wel zoiets van, wat is dit een ongelooflijk leeg bestaan,

I. Wat was er leeg aan?

R. Het is zo'n leeg bestaan, en zo op het uiterlijk, en zo uuuh, ja nee dat was niet leuk. En op een gegeven moment had ik zoiets van wat doe ik hier en die hiërarchie van die mannequins onderling en, en, alsmaar uiterlijk, nee toen had ik het eigenlijk wel gehad. En toen, nou ja daarna ben ik weer een tijdje op kantoor gaan werken via het uitzendbureau en toen kreeg ik de kinderen en toen ben ik thuis gebleven.

I. Dat is ook nog even belangrijk om te weten, hoe dat stukje precies liep.

R. Dat thuisblijven, dat heb ik altijd zoiets van, dat begon te komen dat vrouwen gingen werken, en dan was het heel vaak zo dat ik thuis was bij de kinderen en dat andere vrouwen van mijn leeftijd vroegen van: o wat doe jij? En dan zei ik dat ik thuis was bij de kinderen en dan was ik opeens niet meer interessant. Ja dat heeft mij heel diep geraakt, dat ik op een gegeven moment zei van ja maar luister eens, ik ben wel thuis bij mijn kinderen, maar ik ben niet achterlijk of zo! Ik neem ook deel aan de maatschappij, dat heeft een soort hak gezet bij mij dat vond ik heel erg. Aan de andere kant, die mensen die werkten die hadden zoiets van ach jij bent toch thuis, mogen ze misschien bij jou? Dat heeft mij uuh.....

I. Gestoken?

R. Ja heel erg, heel erg.....

I. Even iets anders, die ervaringen waar je het over hebt gehad, die tunnel, en die man naast je bed, en de caravan, dat zijn drie ervaringen die je hebt verteld, heb je daar nou nog een bepaalde betekenis aan gegeven?

R. Nee, nee, nou aan dat gedoe met die caravan daar had ik zoiets van, dat is niet goed, daarvan heb ik wel gedacht van naar dat gevoel had ik moeten luisteren, of naar moeten handelen, dat wel. Maar voor de rest heb ik niet direct iets van, ja het voelt als een soort bevestiging ook van zie wel, het is er.....

I. De ervaring is dan de bevestiging?

R. Ja, kijk en omdat je op een gegeven moment dan zit met gelijk gestemden, in wat voor groep dan ook, de gelijk gestemden daar hoor je natuurlijk zulke verhalen ook van..... dus zo gek ik het dus nog niet.

2. VERKENNEN VAN BEGRIPPEN

I. Kun je aan mij vertellen waar je aan denkt bij het woord religie?

R. Bij het woord religie denk ik aan het kerkelijk gebeuren, en....., een woord dat dan meteen bij me opkomt is dogma, en uuh, alle oorlogen gaan over religie, dat is altijd de oorzaak, nou ja, de mensen zijn de oorzaak, maar het gaat altijd over religie, gaan nou maar eens terug, de kerk speelt altijd een rol. Ik zit net te denken de kerk is het natuurlijk niet alleen, religie gaat niet alleen over de kerk, ik heb er niet over gestudeerd, ik weet maar weinig van de bijbel maar als je dan zo wat je in je leven meeneemt en wat je dan hier en daar leest, dan denk ik de kerk heeft het ook niet altijd zo goed gedaan. Nee zeker niet.

I. Dus als je aan het woord religie denkt, denk je aan dogma?

R. ja dogma, en oorlog

I. En je zei net ook: religie gaat niet alleen over de kerk, wat bedoel je daar precies mee?

R.Nou, religie is denk ik geloof, of dat nou Boeddhisme of weet ik veel wat voor geloof. Je kunt wel religieus denken, dat kan ook op allerlei manieren, Christelijk, Boeddhistisch.

I.En hoe denk je precies over het instituut kerk?

R.Ja dat komt deels door mijn opvoeding hoewel mijn moeder daar nooit over heeft door gedramd, maar ik vind het niet zo'n leuk instituut, buiten wat je weet van de geschiedenis, wat een akelige dingen ze voortgebracht hebben, wat had je vroeger, de heksen, die zo prachtig werk deden, zo met de natuur en geneeskunde, wijze vrouwen, door hun dogmatisch denken en door hun macht, ja kerk is macht, hebben ze al dat mooie uit de wereld geholpen. En nog steeds, kijk maar naar dat hele gedoe over condooms en over pilgebruik, dat is zo'n machtsinstituut, haast wellustig zou je zeggen. En daar waar een heleboel geld nodig is, dan zeg ik in gedachten tegen de Paus: rotvent, verkoop wat van die mooie spullen en geef het aan die arme mensen. Kennelijk is dat zo'n apart staatje op zich, nee ik heb er eigenlijk geen goed woord voor over. Hoewel ik wel heb als je in een kerk ben, dat ik heel erg kan bewonderen als mensen hoop hebben uit hun geloof, dan denk ik ja het is toch mooi als een mens dat kan opbrengen, maar als ik zelf in een kerk ben dan denk ik ja mooi gebouw, maar....., ik voel er niet veel bij. Ik heb wel eens op van die spirituele lessen dat je ook leert dat vroeger die kleine kerkjes gebouwd werden op leilijnen, daar loopt veel energie door de grond, daar ben ik wel eens geweest, en dat je dan echt gaat zitten met je voeten op de grond, en dat je denkt kan ik het voelen? Maar ja wat voel je dan....., je voelt ook een soort uuumh..... dat is moeilijk te omschrijven.....bewondering voor de mensen die dat kerkje daar gemaakt hebben, met weinig hulpmiddelen dat kerkje daar gemaakt hebben, maar dat grote goudgebeuren, ja ik kan daar geen uuuuh.....

I.O.k., we hebben het nu over religie gehad, en je hebt zelf al veel over spiritualiteit verteld. Maar kun je voor mij nog eens omschrijven waar je spiritualiteit mee associeert? Kun je het voor mij samenvatten?

R. Spiritualiteit vind ik een heel moeilijk woord, een woord dat soms een lading dekt die er bij niet is, ha ha, net zoiets als dat jij meteen (red. aan de telefoon) zei: ben je dan medium: welnee, het overkómt me wel eens dat ik iets doorkrijg, dat geeft mij wel een spiritueel gevoel. Ik vind, spiritualiteit is voor mij een gevoel hebben op een bepaald moment, dat ik iets voel, dat ik een enorme genegenheid, of een bewondering of een geluksgevoel, dat is voor mij spiritualiteit. Ik kan niet spiritualiteit in een hokje duwen. Als ik met mensen bezig ben, omdat ik vaak dicht bij mensen ben omdat ik dan met hun voeten bezig ben dan bijvoorbeeld, dan kun je soms een gevoel hebben dat je één wordt met iemand en dat je dan.... uhhh iets doorkrijgt, of een woord, of een gevoel dat kan ook, ik kan bijv. als ik met iemand bezig ben opeens heel erg verdrietig worden, en dan weet ik nu inmiddels dat het niet mijn verdriet is maar het verdriet van degene met wie ik bezig ben, en dát is voor mij spiritualiteit, het is me gegeven om dat te voelen, en om op die bij een mens te komen en dat aan te raken, dan, dat, vraag ik goh ben je verdrietig, en dan kom je vaak over een barrière heen,

I.ja

R. Het gebeurt ook heel vaak niet hoor, dat, dat, ja.....

I.het overkomt je

R. Het overkomt me, ja, en dat dat noem ik spiritualiteit. En heel de wetenschap wat dus nog steeds tussen aanhalingstekens is, van er nog meer, en je heb een geest of gids en, dat soort wetenschap tussen aanhalingstekens dat is een soort wetenschap en iemand die daar in gelooft is dus spiritueel en een ander niet, maar...ik moet zeggen, misschien ben ik daar een beetje moeilijk in want.... ik heb altijdtwee kanten in dingen.....ik loop ook altijd te yin-yangen zeg ik.....

I. Kun je dat uitleggen?

R. Ja, dat is moeilijk, ik zal nooit van mezelf zeggen: dat is zo, want dan zie ik ook meteen een andere kant en uuumh, nou ja nadat ik dus iets uuhhh, nadat ze mijn horoscoop hadden gelezen en nadat ik daar iets over het leren ben geweest,(kan ik niet verstaan) want heel veel dingen in mijn horoscoop staan dus lijnrecht tegenover elkaar en dat is yin-yang. En dat is misschien voor jou moeilijk, want ik kán het niet in één richting aangeven, ik ben altijd aan het uuuuh....

I. Ik begrijp wel beter wat je bedoelt nu.....Zou je kunnen zeggen er is niet één waarheid, want er zit altijd nog een andere kant aan het verhaal?

R. ja duidelijk, altijd.....

4. DIMENSIES VERKENNEN

4.1 IDEOLOGIE

I. Dan grijp ik dat maar even aan als aanknopingspunt voor een volgend onderwerp: heb jij spirituele ideeën die heel erg belangrijk voor je zijn. Bijv. dat ying-yang, dat er geen absolute waarheid is, dat zou een spiritueel idee kunnen zijn dat een rol speelt?

R. ja, uuuuh,.....

I. Of zijn er andere spirituele ideeën die belangrijk zijn in jouw leven?

R.....

I. Sommige mensen zeggen bijvoorbeeld "leven in het hier en nu" is mijn spirituele motto, om het zo maar te zeggen, en zo zijn er wel meer ideeën die belangrijk kunnen zijn?

R.....

I. Is er iets bij jou wat er bovenuit steekt?

R. Nee dat geloof ik niet. Kijk, dat leven in het nu is zeker belangrijk, en je moet zeker niet in het verleden blijven hangen. Maar het kan geen kwaad om af en toe naar het verleden te kijken want dat heeft je wel gevormd. Dus zo kijk ik er wel naar. Maar in het nu leven.....

I. Ja. Maar bijvoorbeeld sommige mensen hebben het over een eeuwige bron, of die geloven niet in God maar die geloven in een universele kracht noemen ze dat dan,

R. Nou dat staat voor mij wel vast dat er een universele kracht is waar we uit mogen putten, en misschien waar we weer naar terug gaan en waar we weer van terug komen, ja dat geloof ik zeker wel dat dat zo is....

I. Maar als ik even kijk naar dat lijstje dat we samen hebben doorgelopen (*red. korte vragenlijst door de telefoon*) daar staat bijvoorbeeld "er zijn veel wegen van levenswijsheid, maar die komen allemaal uit dezelfde eeuwige bron voort", daar was jij het mee eens. Maar zijn dat ook ideeën waar je je in verdiept hebt, of is het meer dat als je dat hoort dat je het kan bevestigen, dat je het herkent?

R. Nou ja kijk.....ik heb een beetje Reiki gedaan, maar als ik met mensen werk, en je voelt en ziet, en je hebt ook geleerd dat je energie van de kosmos mag gebruiken, en dat gebeurt dan ook echt, dan komt het niet hier van het dak rollen, dat komt ergens vandaan. Dus als je, wat ik, wat ik nu vaker bewust mee bezig ben om die dingen gewoon neer te zetten, dat je gewoon zegt van nou, dat wil ik graag, of dat wil ik niet. Dat je er dan wel iets mee kunt, dat is deels omdat je er zelf positief in staat, maar ook omdat ik denk van ja dat wordt wel uit de kosmos gevoed. En uuhm nou ja dan krijg je dus dat je wel eens in meditatie gaat, of geleide meditatie, uuhm, uuuh, dat je jezelf ziet in een hoedanigheid die je herkent maar ook niet weet.....

I. Kun je dat uitleggen?

4.2 ERVARINGEN

R. Dat is dan waarschijnlijk een vorig leven geweest, he, zoiets, hoewel tijd spreekt niet, zeggen ze, dus het zou bij wijze van spreken ook een komend leven kunnen zijn.

I. Kan je een voorbeeld noemen, dat je jezelf herkende?

R. Uuhm, ik heb een keer een geleide meditatie gedaan, die ging over of je iemand tegen zou komen die je kent, en in de tijd waarin je dan terecht komt. Toen zag ik mezelf als monnik zitten in de Dordogne, kennelijk in de Dordogne want het was zoals de huizen gebouwd in de Dordogne, ik ben gek op de Dordogne, het voelt altijd als thuiskomen, en.... toen gebeurde er iets, ik zat te boekbinden, en er gebeurde iets er was een houten kar en daar was een wiel van af gelopen, die kar daar was een vrouw bij, en die vrouw herkende ik toen als de moeder van mijn vriendin.....

I. Ja

R. Achteraf, toen we het zaten te bespreken dacht ik van het zou natuurlijk ook mijn vriendin kunnen wezen op latere leeftijd want ze gaat ook steeds meer op haar moeder lijken. En ik heb een keer gehad dat ik als kruidenvrouwtje ergens stond, en er waren een hoop stenen een soort hunebedachtig gebeuren, en een paal met allemaal linten eraan, en een soort kruidentuintje. Nou, erover gepraat met die meneer die die meditatie leidde, en dat was dus waarschijnlijk een soort graf, grafheuvel ergens, en uuhm ik denk een jaar later zijn we in Limburg, waar ik ook altijd naar toe wil en waar ik me altijd thuis voel, en we zijn aan het wandelen in zo'n bos, en ik zien een hoop stenen en ik zeg daar daar, en mijn man had zoiets van....ha ha ha, maar ik "daar heb je die stenen", nou ja het zag er nagenoeg hetzelfde uit, dus kennelijk dan is er toch meer, zoiets droom je toch niet.

I.Ja, dat is wel apart dat je het gewoon tegen komt

R.Ja en die stenen waren nu inmiddels begroeid, maar het was meer het gevoel, het gevoel dat ik toen had, dat gevoel kan ik gewoon niet beschrijven, en het gaat ook in een (*knijpt met vingers*), voordat je het weet is het alweer weg,

I.Is het ongrijpbaar?

R.Nee, je kunt het niet vasthouden, nee.....Het is wel grappig en tegelijkertijd denk je van nou, mijn man had zoiets van die is niet lekker, ha ha ha ha ha, en stond daar zo'n mooi bordje: grafstenen:"ja (*red. zegt haar man*) dat heb je zeker eerder gelezen". Gaandeweg leer je wel je schouders op te halen, dan denk je van nou, dat is mijn ding,

I.Denkt je man er anders over?

R.Ja, inmiddels heb ik ook de wijsheid dat ik een heleboel dingen niet meer aan hem vertel, of waarvan ik zeker weet dat hij er niks mee kan, ja dat dat, ja ik heb om me heen veel huwelijken kapot zien gaan daardoor, en dat wil ik niet. Dat dat ja, en ik heb om m'n oren gekregen dan volg je niet jezelf, ja dat zijn inzichten de een voelt het zo en de ander voelt het zo, ik heb mensen gezien vnl. vrouwen dat die in deze situatie zitten, dat ik denk van ja nou ben je wel heel erg egoïstisch bezig. In mijn idee , voor hun niet, dat ik denk van ja hallo. Maar als ik gaandeweg in dit leven deze man een beetje vertrouwd heb gemaakt met deze materie, dan is dat mooi. Maar er zijn veel mannen die wel spiritueel zijn maar er niet voor uitkomen. Zelfs artsen, er zoveel artsen die heus wel inzien dat natuurlijke geneeswijzen een heleboel goede dingen heeft, maar ben je gek die gaan dat niet verkondigen.....

I.Waarom niet? Wordt je dan niet serieus genomen?

R.Je wordt geroyeerd, dat gaat heel ver.....maar gaandeweg komen er wel weer meer vrouwelijk artsen die uuuh.....Het is grappig toen wij hier kwamen wonen (*red. 1 jaar geleden*) toen moest ik een andere huisarts hebben. En een cliënte van mij kende een vrouwelijke arts dus ik denk, ik ga er gewoon eens heen, ennuuh, er was iets waardoor ik vertelde dat ik voetreflextherapie deed, en zij meteen "oh wat leuk dat heb ik ook gedaan" ha ha ha ha, dat was leuk ja, en dat zal wel steeds meer gaan gebeuren en zij zal wel niet voor niets toch met deze kant zijn door gegaan omdat zij deze kant beter vindt, dat is haar goed recht, en wij kunnen toch ook niet zonder, laten we eerlijk zijn, maar ik denk dat vrouwen ernaar streven om naast elkaar te werken hierin.

I.Nog even terug komend op de ervaringen die je net beschreef, in de Dordogne, of met die grafstenen, zijn dat ervaringen die verder nog invloed hebben op jouw leven of heb je zoiets van nou...

R.Nee, het is meer zoiets van "O, zie je wel, daarom kom ik hier zo graag" want je zegt wel een tegen iemand nou, het is gewoon thuiskomen, ja waarom dan, dat weet ik niet, ik denk dat het dan een soort bevestiging is. Nee ik blijf er niet in hangen, nee...

I.En ga je er later dan nog wel eens iets mee doen?

R.Nee ook niet, niet meer dan dan dat dat je snapt waar het gevoel vandaan komt..

I.O.k., dus zo'n ervaring werkt meer als een bevestiging zou je kunnen zeggen?

R.Ja voor mij wel.

I. o.k. nou je hebt al over een heleboel spirituele ervaringen verteld en ze beschreven, maar wat is nou de belangrijkste ervaring daarvan?

R. Met die tunnel dat is wel iets dat eruit springt natuurlijk, men zegt ook als je dat gebeurd is pas dan ben je in staat om opener te staan voor de invloeden.....

I.Maar waarom springt die tunnelervaring er nou uit?

R.Kijk het is een soort bevestiging van heel veel dingen, natuurlijk had ik al heel veel gelezen erover en gehoord, dus een bevestiging dat het er is,ja dat het er is, maar ook dat zulke dingen je overkomen en dat je wel degelijk anders in het leven staat, en er zijn ook mensen bijvoorbeeld mensen die heel erg ziek zijn geweest, en er dan op rekenen dat ze doodgaan en dan toch niet doodgaan, ze zijn dan in een soort verwarring he, nou eigenlijk dan zoiets maar dan anders. Het is moeilijk om gevoel uit te leggen.

I.Maar waarom was die tunnel nou zo belangrijk? Was het je eerst spirituele ervaring? Of omdat het met ziekte te maken had?

R.Nou, ten eerste omdat het dus een bevestiging was van wat ik gelezen had, maar toch weer anders is, en uuhh.....ja dat vind ik echt heel moeilijk om uit te leggen, nou ja toch ook wel gewoon toch ook wel de nuchtere wetenschap dat je dood had kunnen zijn, dat je gewoon niet meer hier er zou zijn.....

I.En die andere ervaringen zijn van een andere orde?

R.Van een andere orde ja, dat zijn dingen van o leuk, of uuh, herkenning, maar dit had een omkeer kunnen zijn.....En ook het beleven van een soort gelukzaligheid die je nooit had.....nee....

I.En dat maakte het ook anders?

R.Grappig nu ik er zo over nadenk, dan zal dat ook een rol gespeeld hebben....

I.Ik heb al een aantal dingen gevraagd die ik toch nog even wil checken: die ervaringen die je hebt gehad, hebben die verder nog invloed gehad op beslissingen in je leven? Je hebt gezegd na die tunnelervaring, dat viel een beetje samen met dat je meer tijd kreeg voor jezelf, maar ben je daarna nog dingen anders gaan doen door die ervaring? Ben je die spiritualiteit bijvoorbeeld bewust gaan ontwikkelen?

R.Nee, het kwam gewoon op mijn pad, ook samen met die vriendin, we gingen samen op, ja, misschien dat zij iets meer de motor daarin is geweest, zij deed iets eerder de opleiding, maar het grappige is wel, dat ik ben een fractie later begonnen dan zij aan die opleiding (*voor voetreflextherapeute*) maar zij heeft die opleiding wel gedaan door mijn enthousiasme voor homeopathie en over... dat dat.. zij neemt eerder actie, ik denk dat dat is die twee-eenheid van ons maar zo is het gegaan, heel waardevol....

4.3 PRAXIS

I. Als ik terug kom op die tunnelervaring heb, ben je dan daarna begonnen met die opleiding voor voetreflex?

R. Ik heb eerst orthomoleculaire voeding gedaan, en als je dan op zo'n, omdat ik altijd al geïnteresseerd was in voeding, nu dat orthomoleculaire gaat meer over vitamines en mineralen en hoe het lijf in elkaar zit, en en uuhm, als je daar bent ben je net zo'n spons he, wat ik net al zei, er zitten daar dus mensen die allerlei dingen hebben gedaan en nu orthomoleculaire voeding, dus je hoort daar ervaringen, bijna allemaal vrouwen er waren maar twee mannen. Toen ben ik "Touch Your Health" gaan doen, echt een eye-opener, wat het lijf allemaal zelf aangeeft en hoe het lijf reageert, en van daaruit dacht ik ja, mijn vriendin had inmiddels al die voetreflex gedaan, ja....., dat pakt me wel, en daarna heb ik wel nog meer dingen gedaan, ik zou niet meer weten wat, edelstenen, kruiden, homeopathie een klein stukje, niet die 4-jarige zware opleiding hoor, maar je kunt van die..... korte cursussen erbij pakken. Ja en uiteindelijk hou je dus een paar dingen over die bij je passen, bijvoorbeeld astrologie ik vond het hartstikke interessant, ik snap nu ook waarom sommige mensen zijn zoals ze zijn en daar kun je niets anders mee, of daar kun je niets anders mee dat is niet een goed woord, die mensen moet je niet willen veranderen want ze zijn gewoon zo, dat staat in de sterren geschreven ik ben er helemaal van overtuigd, maar vraag me niet van uuh, uuh, ik ben Maagd dus dat en dat en dat, dat ben ik allemaal alweer vergeten en dat, dat heeft mij niet gepakt dus dat neem ik ook niet meer mee. Nu heb je een aantal dingen waarmee je werkt en dat voelt goed, en dan pak ik zo nu en dan een cursusje erbij omdat ik denk goh dat is leuk, maar niet omdat ik zo nodig denk daar moet ik iets mee.

I. Behalve ervaringen heb je het ook over spirituele activiteiten gehad, je hebt het bijvoorbeeld over meditatie gehad, en wat je me destijds over de telefoon vertelde was dat je stenen ging opladen in het maanlicht....

R. Ja, jij had het toen over rituelen he, ja toen dacht ik ja ik heb niet echt rituelen, maar wat ik dan wel doe is inderdaad als het volle maan is leg ik m'n stenen op de vensterbank om ze op te laden. Dat dat niet dat ik zoveel stenen heb want het gaat over dit soort stenen (*wijst aan*) groot of klein, maar dan denk ik O! uuhh, die stenen heb ik dan gebruikt of die liggen in m'n werkkamer ik zit ernaast, en, of in de slaapkamer, eigenlijk denk ik nou overal ligt wel een steen, dan uuhm, dat zoek ik ze bij elkaar en dan poets ik ze even op en dan leg ik ze in het maanlicht met het idee van nou, dan worden ze weer opgeladen.....

I. En doe je er daarna dan echt wat mee, met die stenen, of....

R. Nou, sommige wel, sommige die heb ik gekregen, er zijn er die ik bewust ergens neerleg, ik leg dus bewust een steen bij de slaapkamer neer, en bij de voordeur, uuhm, deze (*wijst steen aan ketting om haar nek aan*) draag ik gewoon heel graag, die voelt goed, het het het gebeurt ook best wel dat ik uuh, kijk goh ik heb last hier of daar van en dan denk ik ik zal er een steentje voor kopen en dan vergeet ik dat, ha ha ha ha, Ik heb niet zoiets van jongens wat doe ik veel met die stenen, kleine dingetje, dan zeg ik ook tegen mensen van uuh nou, je zou eens zo'n steen moeten gaan dragen. Wat ik altijd doe, ik heb een maansteen in mijn tas, een een uh uh aqua, hoe noem je dat een turquoise kettinkje altijd in mijn tas, dat geeft me een goed gevoel als ik reis dan denk ik

nou, die geven veiligheid, dat doe ik wel, die heb ik altijd bij me. En ik heb een pendel van kristal, die heb ik altijd bij me, die gaat van de ene tas in de ander tas, die neem ik mee,

I.En waarom neem je die mee?

R.Ja, voor veiligheid, tegen ongelukken, tegen narigheid,

I.En die leg je af in de vensterbank om weer op te laden, heeft dat met energie te maken?

R.uuumh nou deze stenen geven energie, en die geven je een gevoel, je kunt ook als je die steen in je hand neemt, dan kun je hem voelen, je voelt een soort prikkeling, of een een een, het wordt warm, dus er zit wel degelijk energie in....

I.Je hebt een cursus edelstenen gedaan, heb je dit daar geleerd?

R.Ja, meer de bewustwording, kijk dat er energie in stenen zat dat had ik al al al, dat wist ik eigenlijk al. Maar dat je stenen ook kunt gebruiken bijvoorbeeld voor de chakra's en dat soort dingen, dat is wel leuk om te doen, en dingen die bij je geboorte passen he, noem maar op dat soort dingen, maar dat is alweer zo lang geleden dat ik dat gedaan heb die cursus, dat als ik nu iets zou willen dat ik toch het boek erbij zou pakken....

I.Gebruik je het ook in je praktijk?

R.Som zeg ik wel tegen mensen doe lekker zo'n steentje, reinig hem altijd eerst, dat zeg ik altijd wel mensen vergeten dat, en ik ben ervan overtuigd dat als je bijvoorbeeld sieraden van een ander draagt, dat daar zoveel energie van die bewuste persoon in zit dat je dat wel heel goed eerst moet reinigen, dat is absoluut waar,

I.Want je neemt van alles mee dan?

R.Ja, ja, dat soort energie, en dat soort energie kan alleen maar voor mijn gevoel deel uitmaken van de kosmos....

I.Ja, ja....o.k., je hebt me destijds ook verteld aan de telefoon dat je energie uit bomen ontvangt?

R.Ja, ik heb wel eens aan een boom gehangen, ja dat is waar.....

I.Kun je ook beschrijven hoe dat was?

R.Dat was toen ik, ik had een, een vriendin van mij die volkomen uitgeput was, ze had een hernia, en die heb ik toen, had ik net voetreflex net afgestudeerd en ik had haar een voetreflex gegeven, maar zij had kennelijk zoveel energie uit mij gezogen, dat ik, ik was gewoon hartstikke moe, ik wist niet meer of ik moest zitten of dat ik moest liggen of..,helemaal leeg, en toen dacht ik nou, omdat je toch weet, bomen en planten geven energie, toen dacht ik ik ga gewoon in de tuin tegen een boom zitten, en toen heb ik gezegd lieve boom, ha ha, mag ik een beetje energie van jou? Zo heb ik dat echt letterlijk gevraagd....en uuh nou ik knapte er echt van op, ja dan kun je zeggen nou ja, je

hebt gewoon lekker tegen die boom aangezeten een half uurtje dus je was gewoon uitgerust, maar zo voelde het niet, het was anders als dat je een stukje gefietst had..

I. Wat voelde je? Kun je dat beschrijven?

R. uuh.....een soort rust, een soort rust, en in dat bewust Limburg waar ik het over had, achter de camping waar wij dan meestal stonden daar stond in een héél groot stuk weiland één eikenboom. En als ik dan 's ochtends met de hond ging lopen dan ging ik altijd even langs die eikenboom en dan was er niemand en dan, zo er tegen aan (*maakt beweging*), en nu nog doet mijn man van ooh, we moeten nog langs je boom, als je die dan vasthoudt dan is het net of die, of die, ja, je handen gaan prikkelen je voelt het tot in je schouders, je wordt er blij van, dat is het je wordt er blij van,

I. Je voelde er fysiek dus iets gebeuren....

R. ja, ja...Maar het feit dat je zo'n prikkeling voelt, dat geeft ook een soort euforisch gevoel, van yes, het is er! En dat zelfde kun je, en dat heeft iedereen, dat zeg ik wel eens, iedereen voelt het ook wel eens zonder het bewust te zijn, maar je hebt van dit soort dingen ook tegenkanten dat dingen niet goed voelen, en mensen pakken dat dan toch eerder op dan dat het wel goed voelt. Want als jij, dat zeg ik wel eens, als jij in de bus stapt, dan zijn er allemaal bankjes voor één persoon, dan zijn er vier waarvan je niet naast wil zitten, maar die vijfde wel, ja waarom, omdat dat beter voelt...

I. Ja, dat is wel een mooi voorbeeld, Nog iets anders: die voetreflex. Daar heb jij een eigen praktijk in kan je wel zeggen, want je ontvangt een aantal dagen per week mensen die je voetreflextherapie geeft: kun je beschrijven hoe dat gaat, zo'n behandeling?

R. Ja, uuhm, ik doe uuh, nou mensen komen meestal voor de voetreflex, maar daarbij doe ik dan altijd een stukje "Touch your Health" dat wil zeggen dat je een soort spiertest doet, dan pak ik meestal even een meridiaanbaan om te kijken of er een blokkade zit...

I. Kun je beschrijven wat een meridiaanbaan is?

R. Door het lichaam lopen meridiaanbanen, dat zijn een soort energiebanen die door het lijf lopen, nou dan heb je dus de levermeridiaan die heeft met de leverenergie te maken en en dat zijn ja je zou kunnen zeggen een soort snelwegen van energie, de energie van het lijf, en je kan je voorstellen dat die energiebanen open moeten zijn kijk maar naar een rivier, als je daar een steen inlegt dan loopt het niet dan komen er blokkades dan loopt het niet lekker. Nou en hetzelfde is dus met die energiestroom het is mooi als die open is.

I. En jij kan dat voelen of die open is?

R. Het is geen kwestie van voelen, het is zo simpel, ik bedoel je pakt een spiertest, de stand van de hand of de stand van een been, wat zwak is, en dan zijn er andere mensen die hebben dat helemaal uitgedacht voor mij daar kan ik helemaal niets mee, en dan als het lichaam dan slap wordt, dus je drukt op een bepaalde manier, en ik vraag aan die meneer of mevrouw van geef diezelfde druk, maar diegene probeert om mijn hand vast te houden terwijl ik hem dus met één vinger naar beneden druk dan is daar iets, een blokkade. Dat is dus allemaal uit uitgevonden en de chinezen waren daar ontzettend

ontwikkeld in, en nog wel, en dat is nu dus een wetenschap, een wetenschap tussen aanhalingstekens, als dit is, dan is het dat, nou en daar kun je dan iets mee, dan kun je zeggen van nou we gaan het meteen stellen door op een bepaald drukpunt te nemen, dat zijn dan de de de, de.....de acupuncturist gebruikt bijvoorbeeld ook bepaalde punten, en als je die punten pakt, dan wordt die energie, kennelijk correspondeert dat met die banen, en dan stroomt het weer, en als dan hetzelfde weer doet, en je doet die testen, dan is het weer hartstikke sterk, dat kun je bijvoorbeeld zeggen van goh nou er is iets met je leverenergie, wat is dat. Als je met de voeten bezig bent, en de desbetreffende persoon heeft, dat is dan een drukpuntmassage, dus je drukt op bijv. lever en dat doet heel zeer, of ik voel iets en ik denk van he, wat voelt dat raar, dan kan die persoon zeggen van ik voel niets, maar ik voel het dan weer op dat moment, nou dan kun je dus gaan kijken van hé wat is dat met die lever, bijv. veel medicijngebruik, maar lever heeft ook met boosheid te maken, en zo ga je dan kijken....

I. Maar begrijp ik het dan goed, éérst doe je die meridiaanbanen, en dan pas die voetreflex?

R. Ik combineer het, ik doe altijd eerst de voeten, dan ga ik die meridiaanbanen doen, als mensen d 1 of 2e keer komen ga ik nog altijd testen, als ze dat willen, vitamine-mineralen tekort dat doe ik dan met de biotensor, dat kan met Touch Your Health alleen met de biotensor, dat is een soort apparaat dat uuh, he uh uitsluit, en die pakt die energie he uuh, die pakt dat heel snel op, dat is voor een cliënt natuurlijk minder vermoeiend als dat je dus steeds maar iedere keer, voetreflex, en dan ga je kijken he, wat geeft aan, wat is je klacht, hoe combineren we dat, als we die lever aanhouden bijvoorbeeld, iets ondersteunend geven voor de lever, je ook zeggen ja uuh, ga er eens iets mee doen waar zit die boosheid, ga er eens naar kijken? He zo op die manier,

I. Dus je gaat in op fysieke klachten maar ook op psychische?

R. ja, je kunt lichaam en geest toch niet los van elkaar zien? Het koppelt altijd op de een of andere manier terug, alleen, waar ligt de basis, het is soms handig om te weten, je kan wel aspirine blijven slikken maar als je er niets aan doet komt die pijn terug.

I. Met wat voor klachten komen mensen bij jou?

R. Moeheid, gewoon niet weten, niet lekker in je vel zitten, heel veel darmklachten, heel veel darmklachten, op het ogenblik heel veel darmklachten.....

I. Dat is wel apart dat dat opeens zo speelt?

R. Ja het is zo'n hausse opeens, je krijgt natuurlijk ook bijv. er is iemand hier geweest die is ervan opgeknapt, en ja je weet hoe dat gaat in gesprek met over je kind bij de school, nou dan moet je eens... van het een komt het ander...

I. Kost je dat nog veel energie met die voetreflex?

R. Nee nu niet meer niet na die ene keer met die mevrouw uuh, dat heb ik natuurlijk ook op de opleiding besproken ennuuh, en gaandeweg je ervaring ook natuurlijk ik doe dit ook alweer een jaar of tien, uuhm nee nu kost dit me bijna geen energie meer. Op het einde (*van een behandeling*) doe ik vaak de hand zo even boven het lijf, als mensen dat

willen, dan vraag ik energie aan de kosmos voor die mensen, en dan mag ik zelf een beetje houden dat is het mooie...

I.Voel je dat dan ook echt, van die energie?

R.Soms voel ik het absoluut niet, en soms voel ik het wel en dan voelt de cliënt het niet, soms voel ik het niet en dan voelt de cliënt het wel het is heel stom, heel verschillend. En ik moet eerlijk zeggen dat ik het nu niet meer zo heel erg heb van ooh ik voel het niet dus het gaat niet goed, ik heb zoiets van we doen het en.....op een gegeven moment wordt je daar ook een beetje makkelijker in, ja, ik raak niet in paniek als ik helemaal niets voel nee...

I.Zo zeker ben je inmiddels geworden?

R.Nou zeker nee, ik ben helemaal niet zeker, nee, ik heb alleen wel zoiets van het is nu zoals het is en uuh, het gebeurt of het gebeurt niet, en ik kan er niets aan veranderen, dat wel, die rust heb ik inmiddels laat ik het zo zeggen,

I.ja,

R.Als een klant de deur uitgaat denk ik van, oh heb ik het nou goed gedaan en dan ga ik het gauw nakijken, en goh het lukt niet en waarom niet, heb ik het wel goed gedaan, ja nee dat heb ik nog steeds... dat er een nieuwe klant komt en dat ik denk ooh, als het maar goed gaat,

I.je zoekt toch nog steeds houvast?

R.Ja, en het moet natuurlijk ook niet een soort beroepsblindheid worden dat kan natuurlijk ook nog. Som ook weet je soms, ik werk eigenlijk, ik zal er ook nooit rijk van worden, ik doe bijv. één klant voetreflex per ochtend en die kan dan som zomaar twee uur bij me zijn, dat is lang, en tegenwoordig is het vaak meer gemiddeld dan....maar dan zit je in die energie en dan denk ik van o dit, en o dat, en o waarom krijg ik nou opeens dat woord, en dan zit ik in die energie en dan werkt het ook lekker en op een gegeven moment denk ik dan van ik moet af gaan bouwen, maar maar zo gaat dat dan gewoon...En ik verkeer in de gelukkige omstandigheden dat ik er geen brood voor hoef te kopen, dan wordt het een ander verhaal. Ik ben ook wel gaan pedicuren, maar dat is meer een zakelijk gebeuren. Er zijn ook wel eens mensen die willen voetreflex en pedicure met elkaar combineren en dat gaat dus niet, dat kan voor mij niet maar dat kan voor het lijf ook niet,

I.Dan zit je op een heel andere golflengte?

R.Ja je gaat er anders in. Dat wil niet zeggen ik heb ook klanten die komen voor de pedicure en die dan ook voor die voetreflex komen, en dan als je die pedicure heb dan ga je ook lekker die voeten masseren en als ik er dan toch zit van, ik voel wat, dat wel, maar nee het is toch anders.

5. SOCIAAL ENGAGEMENT

I. Even iets anders. Doe jij buiten het voetreflex, wat eigenlijk je beroep is geworden, dus dat is eigenlijk geen vrije tijd meer, maar doe jij nog andere dingen in je vrije tijd?

R. Nou op het ogenblik doe ik yoga, dat vind ik heerlijk, ik heb heel lang yoga gedaan, maar op een gegeven moment zat ik in een groepje wat eigenlijk meer een soort bepgroepje werd, het klinkt heel negatief maar, de vrouw van wie ik yoga kreeg en de gemiddelde persoon die op yogales kwam was ook al heel lang bij haar en je zag gaandeweg dat zij haar yoga oefeningen ging aanpassen aan de leeftijd van de groep, en op een gegeven moment dacht ik van ja dit wil ik dus niet meer, ik wil iets spirituelers, en toen ben ik bij Marga terecht gekomen en die geeft heerlijk yoga met een klein spiritueel tintje eraan, of klein, het is best wel uitgediept gewoon, en dat vind ik heerlijk om te doen, gewoon even zo'n zo'n meditatietje, en ja heerlijk, daar laadt je van op, ik merk als ik thuis ben even een uurtje dat gebeurt dus niet, dan ga ik niet even, ik doe het niet, en als zoals nu in het nieuw seizoen dan denk ik oh ik ga lekker elke ochtend eerst even zonnegroeten, en dan komt om half tien de eerste klant en dan denk ik oh even dit en oh even dat, dan komt het er niet van. En dan zit ik natuurlijk nu met dat filmgroepje (*elke maand één ochtend met vrouwen (spirituele) films kijken*) dat is ook leuk omdat je dan bepaalde films gaat kijken er daar dan over napraat....

I. Zijn dat dan spirituele films?

R. Tjaaah, dat was de opzet maar uuh, soms gebeurt het wel eens dat we helemaal geen film kijken dat we gewoon met elkaar zitten te praten, en dat is ook heel waardevol natuurlijk, dat soort dingen, dat is eigenlijk het enige op het ogenblik, ik heb wel tijden gehad dat ik meer dingen deed, een Tarotgroepje, dat we Tarotkaarten trokken voor elkaar, van dan gaan we deze week met die kaart leven, dat is ook bijzonder want dan zie je zoveel dingen die in je leven gebeuren, en omdat je zo'n kaart dan neerzet denk je van ja zie je wel,

I. Is dat een soort bewustwording?

R. Ja, ik vind het heel waardevol om dingen met mensen uit te wisselen zeg maar. Maar nú doe ik alleen maar dit.

I. En uuh, nog andere dingen? Ben jij bijvoorbeeld nog actief als vrijwilliger, of in de politiek, of iets met familie?

R. Nou eigenlijk we zijn nu net een jaar verhuisd, nu moet je eigenlijk weer een beetje hier kijken als het om vrijwilligerswerk gaat. Ik heb heel lang voor de Alzheimerstichting gewerkt als coördinatrice,

I. En toen je ging verhuizen ben je daarmee gestopt?

R. Ja, en er gaat heel veel werk in zitten, en in de tijd dat wij gingen verhuizen was het ook best wel een beetje een stresstijd dus ik dacht ik ga dit soort dingen gewoon eens afhandelen, even niet, soms wil je gewoon ook even niet, kijken hoe de dingen gaan herpakken, ik wist ook helemaal niet hoe mijn werk hier zou gaan, maar iedereen is bij me gebleven, dat is heel grappig, dus heel bewust ben ik daarmee (*gestopt*), maar je hoeft maar een pink op te steken en iedereen zegt oh wij zoeken nog, wij zoeken nog..

I. Je hebt dus dingen bewust stop gezet toen je ging verhuizen, maar even dan nog over de dingen die je in je vorige woonplaats deed, je zei dat je coördinatrice van de Alzheimerstichting was geweest, dat heb je jaren gedaan en daar ging veel tijd in zitten
blijkbaar?

R. Ja veel tijd, maar in een kort tijdbestek, laten we zeggen in september begon ik altijd met een mailing zeg maar en in november de collecte, nou dan kreeg je afhandeling. Maar ik vond toch wel dat dat in die periode toch wel veel tijd kostte, je moet vergaderen, je moet lijsten verwerken, uitzetten van de bus, ophalen van de bus, afwikkeling van geld, ja daar gaat toch best veel tijd in zitten....

I. En verder, je bent bijvoorbeeld niet politiek actief of iets in die richting?

R. Nee....

I. Of in familie....

R. Ik heb een vader van 82, gelukkig nog heel actief maar die houdt je dus wel in de gaten zoals iedereen natuurlijk hun ouders, maar voor de rest nee, heb ik niet uuh.....

I. Kan je vader zich nog zelf redden? Moet je mantelzorgen?

R. Nee, maar dat heb ik wel jarenlang voor mijn moeder gedaan, want mijn beide ouders, mijn moeder had dus Alzheimer, ik ben daar jaren druk mee geweest, en dat drukke is dan meer de geestelijke druk, maar ja goed iedere keer dat je daar toch weer heen gaat, ben je gauw weer een tijd kwijt, je loopt niet binnen en dan doe....

I. Zaten ze in een bejaardentehuis?

R. nee, maar op een gegeven moment kwam ze in een verzorgingshuis terecht, maar ook in de periode thuis dat je merkt dat het niet goed gaat, ja dat is heel ingrijpend, zwaar. Nou had ik nog mijn vader moet ik zeggen die heel mans was en nog goed, maar ja, die stortte natuurlijk ook in op een gegeven moment.

I. Nog even over die Alzheimerstichting, hoeveel jaar heb je dat gedaan?

R. Een jaar of zes, zeven. Daarnaast heb ik dus in die periode tot uuh, tot een jaar voordat ik ging verhuizen, voor de Thuiszorg gewerkt, gewoon huishoudelijk werk, dertien jaar gedaan.

I. Was dat een betaalde baan?

R. Dat was gewoon huishoudelijk werk ja, maar die vrouw die dat coördineerde die kende ik en die zei ik zoek iemand, en die mevrouw moet geholpen worden, al is het maar voor een half jaar, wil jij niet? Nou dat is uitgedraaid op 13 jaar, maar het was zo'n lief wijfie, en ja...

I. Zorgde je dan voor één mevrouw?

R.Ja het was eerst een echtpaar, maar toen was die man overleden, ja dan wil je ook niet zeggen van nu kan ik m'n tijd eigenlijk beter thuis gebruiken voor m'n werk.

I.Maar ging het nou om een betaalde baan of vrijwilligerswerk?

R.ja, maar ja, rijk wordt je er niet van, op een gegeven moment dacht ik van nu ga ik echt stoppen want die ochtend kan ik heel goed gebruiken voor m'n werk, toen werd die man ziek, en toen dacht ja maar nu kan ik niet zomaar, nee, nee, je vergroeit met die mensen. En als er nou genoeg hulp is, maar je weet gewoon dat als jij weg gaat dat er het eerst half jaar niemand, of misschien af en toen eens iemand komt.

I.Dat was een vervelend idee voor jou...

R.Ja, daar ben ik veel te trouw voor, ha ha ha,

I.Maar nog even over die Alzheimerstichting, dat was 100% vrijwilligerswerk, waarom deed je dat werk nou, wat zette je daartoe aan?

R.Nou ja, uuuhhh,.....nou omdat je op het moment dat je met je neus op de feiten wordt gedrukt he, dat je dan uuh het belang er ook van inziet he, potverdikkeme, dat is toch iets waar voor zoveel geld voor nodig is om toch al die onderzoeken te doen, uuuh, uuuhm, ja daarom daarom dat je denkt, omdat je er persoonlijk bij betrokken bent geweest anders was het misschien niet gebeurd misschien, je bent er zo persoonlijk bij betrokken, en je ziet, dan pas gaan je ogen open he, en ook de wetenschap dat er tegenwoordig steeds meer jongere mensen met deze ziekte te kampen krijgen, ja, ja en uuuh, dat is toch wel als daar op een gegeven moment toch ook uuuhh...

I.Jij had zoiets daar moet ik wat mee?

R.ja! en prompt loop je dan iemand bij Albert Heijn tegen het lijf die zegt goh, wij zoeken collega's, zo gaat dat natuurlijk, niet dat ik mezelf aangemeld heb, nee dan kom je iemand tegen die zegt aah wilt u niet eens een keertje collecteren, nou ja, en dan gaat die coördinatrice eruit en zeggen ze nou ja, wilt u het niet overnemen?

I.Toeval bestaat niet?

R.Toeval bestaat niet, precies!

I.Even over iets anders, een beetje een algemene vraag, heb jij nog een bepaalde mening over de maatschappij in zijn algemeen, heb je daar bepaalde ideeën over, hoe kijk je tegen de maatschappij aan?

R.Ja dat zal heel belerend klinken, kijk wat je ziet is dat de maatschappij heel materialistisch geworden is, en kijk het feit dat nu die crisis is, mijn echtgenoot heeft relaties met de bouw, en als ik hoe die daar in staat, terwijl ik denk van oh, het is eigenlijk wel goed hoor dat dit gebeurd, dan sta ik daar anders in, en niet dat ik anders, kijk hier beneden staat bijvoorbeeld een woning te koop van jonge mensen en ik heb zo zielsmedelijden met die mensen dat dat huis niet verkocht wordt, dus in die zin mag je niet zeggen het is goed dat het gebeurd, maar over het algemeen zie je nu dat er soort bewustwording komt van ja jongens dit kon toch ook zomaar niet doorgaan, die achterlijke salarissen en bonussen.....dus ik denk wel dat het goed is dat uuuhh de

maatschappij eventjes de belletje hoort rinkelen, ja dat denk ik wel, dat men zich steeds meer bewust wordt van uuhn, ja we moeten nou wel eens wat meer aan het milieu gaan denken, ja dat zijn denk ik goeie ontwikkelingen, ja dat denk ik wel...

I. Als ik het zo hoor zie jij de maatschappij als materialistisch, dat is het eerst wat in je opkomt he, maar is er ook iets wat je actief zou willen veranderen aan de maatschappij?

R. Actief, dus persoonlijk?

I. Nou, meer zo van hoe zou je het anders willen zien, ja, minder materialistisch maar.....

R. Wat ik heel graag zou willen, als ik het uit een potje kon halen en iemand kon aanreiken dan zou ik iedereen een stukje geven van uuuh..... respect, respect als je dat kon uitscheppen zo van hier heb jij een beetje, heb jij een beetje, en jij een beetje, ja dan zou ik dat uit willen delen, dat mensen meer respect hebben voor elkaar, voor de wereld, voor de natuur, voor.....en dan denk ik dat het allemaal zoveel beter zou kunnen..

I. Waar heeft respect voor jou mee te maken? Met normen en waarden?

R. Ik denk wel dat als je een goede dosis respect hebt dat je dan eerder in staat zou zijn om elkaars normen en waarden te respecteren, ja tegelijkertijd denk ik dat klopt ook niet helemaal, als de één denkt als ik jou een schop geeft dan vind ik dat goed.....dat slaat nergens op wat ik zeg.....maar dat zou mooi zijn, dat je een beetje respect heb voor iemand hoe die zijn bestaantje heeft opgebouwd, en hoeveel moeite het een boom kost om zijn bladeren te maken, dat soort dingen, ik denk dat dat de wereld beter zou maken.....

I. We hadden het net over een persoonlijke bijdrage aan een andere maatschappij, denk je dan concreet aan iets wat je zelf zou kunnen doen?

R. Nou, ik ik, vroeger was ik wat rebelser denk ik, maar nu heb ik dat niet meer zo dat ik denk ik ga in een groep staan, en ik ga voorop staan met een vlag, maar je probeert het zoveel mogelijk persoonlijk uit te dragen, door uuuh, ja mensen ook wel eens te zeggen van "ja goh, dat zeg je nou wel máár....." je moet het ook eens van een andere kant bekijken. Nou ja bij mijn cliënten ook dat ik dan probeer te zeggen van "nou, probeer dat dan ook eens, gá eens lekker met je voeten in het gras staan, en en he, probeer ook voor jezelf uit te komen, want ja dat zijn allemaal weer kleine stukjes, ja in het klein probeer ik het gewoon, mensen uuuhh, ja.....kijk als iemand tegen mij roept "Turken zijn dit of dat ", dan denk ik ja afschuwelijk ik vind het ook vreselijk als er narigheid gebeurt, en als ik snachts wakker lig omdat ze daar (red. wijst naar buiten) bezig zijn en en en narigheid hebben wat een akelig gevoel geeft. Tegelijkertijd heb ik dan ook weer van, ja, maar zolang de maatschappij dan ook niet geneigd is om te zeggen van nou, we doen wat met je baan, of zoiets, maar ja, zo denk ik dan wel en dat probeer ik dan ook uit te dragen, wat niet altijd makkelijk is.

I. Dat wordt niet altijd gewaardeerd?

R. Nee, maar weet je, als dit soort onderwerpen met mensen, bijvoorbeeld mijn echtgenoot die vaak in bouwwerken komt met renovaties en dat gebeurt, nou dan blijft er geen spaan heel, en dan hoor ik ook dingen dat ik denk ja dat kun je toch niet menen dat dat gebeurt, je kan je niet voorstellen dat jij als bouwvakker een huisje opknapt, en

dat degen die erin woont dat niet mooi vindt en dat gewoon weer achter je rug om afbreekt, dat soort dingen daar heb je dan ook geen weet van, ja en dan kan ik wel heel fantastisch roepen van "hou ook eens rekening met een ander" maar als die dan zo ver over je grenzen gaan ja dan worden natuurlijk de verhoudingen weer anders, dat begrijp ik ook wel. Maar goed als ik daar een potje van had, dan zou ik dát uit willen delen, ja...

I.En even terug naar die Alzheimerstichting, dat kun je ook beschouwen als een bijdrage aan de maatschappij toch?

R.Ja, ja, o ik denk dat er heel veel mensen zijn die goed werk doen....

I.Die Alzheimerstichting is dus wel een heel duidelijk voorbeeld van iets dat jij voor de maatschappij hebt gedaan....

R.Ja, maar er zijn altijd wel dingen die je doet voor een ander, dat je eventjes een tijdje meeloopt met iets, ik heb bijvoorbeeld een periode gehad dat ik een buurvrouw had die gehandicapt was aan haar handen, en die moest altijd een corset aan omdat ze een prothese had, dat je dan gedurende een jaar, twee jaar denk ik, dan help je smorgens met aankleden, dat soort dingetjes ja die gebeuren af en aan, dat soort dingetjes doe je natuurlijk automatisch wel....

I.Vind jij dat zelf alleen maar "dingetjes"?

R.Ja, ha ha ha, soms zijn het gewoon dingen waar je even een tijdje in meeloopt, dat ik even iets overneem, ja.....

6. VERBINDING SPIRITUALITEIT – SOCIAAL ENGAGEMENT

I.Hebben al die "dingetjes" waar je het over hebt, heeft dat nou nog iets te maken met jouw manier van spiritueel zijn of zie je dat er los van?

R.nee, dat zie ik er helemaal los van, dat is gewoon je mens zijn of je karakter, of je medeleven met....neeeee, dat zie ik helemáál niet op het spirituele niveau.

I.o.k. dat is duidelijk....uuuhm, ik denk dat ik wel redelijk door m'n vragenlijst heen ben. Kun je wat zeggen over hoe je dit gesprek hebt ervaren?

R.Ja, in het begin denk je van wat moet ik nou eigenlijk vertellen....ja, je klept gewoon, ha ha, ha, ha, ongetwijfeld denk ik later nog van oh dit was nog gebeurd en dat was nog gebeurd, en uuh, nee maar het ging gewoon lekker....

N.b. respondent is wel geïnteresseerd in onderzoeksresultaten, maar vindt het geen halszaak.